

HODNOCENÍ MAGISTERSKÉ PRÁCE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ UK

ŘÍZENÍ A SUPERVIZE V SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍCH ORGANIZACÍCH

Jméno autorky práce	Bc. Tereza Zíbarová
Název práce	Péče o kvadruplegiky v České republice a Velké Británii, pozitiva a negativa z pohledu uživatele
Autor posudku- jméno	Mgr. Tomáš Drábek (Centrum Paraple, o.p.s., Klub vozičkářů Petýrkova, o.p.s.)
Vedoucí práce /oponent	Mgr. Pavla Povolná, Ph.D.
Rok obhajoby	2021
Specializace: řízení a management ve zdravotních a sociálních službách	

1. Hodnocení volby tématu práce (relevance k oboru, originalita)	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Zvolené téma diplomové práce je relevantní ke studijnímu zaměření autorky orientovaného na řízení a management ve zdravotních a sociálních službách. Volba tématu je zdařilá, lze souhlasit s faktem, že péče o osoby se středně těžkým a těžkým postižením na základě poškození míchy je specifická a vyžadují si komplexní a provázaný přístup sociální a zdravotní složky. Velmi pozitivně hodnotím snahu o využití vlastních zkušeností autorky, které získala především v rámci svého pracovního působení ve Velké Británii v oblasti přímé sociální péče – pro řešení každé závěrečné studentské práce je to velmi přínosné.
2. Hodnocení formulace hlavního cíle práce	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Hlavní cíl diplomové práce je v souladu s jejím názvem obecně formulován na zjištění pozitiv a negativ poskytované péče o kvadruplegiky v ČR a VB z pohledu jejího cílového uživatele (osoby po těžším poškození míchy). Dále je záměrem autorky navrhnout korekce ke zlepšení péče o osoby s kvadruplegií v ČR. Formulace hlavního cíle je odvážná, resp. velmi široká. S ohledem na samotný obsah práce, který má zjevný akcent na službu osobní asistence, bych uvítal užší vymezení cíle práce, např. právě na oblast přímé sociální péče, kde by autorka mohla maximálně využít své vlastní zkušenosti získané ve VB.
3. Hodnocení provázanosti kapitol a struktury práce	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Diplomová práce má jasnou strukturu, přičemž je rozdělena na dvě hlavní části, teoretickou a praktickou. Teoretickou část dle standardních požadavků předchází abstrakt a úvod, praktická část je naopak zakončena diskuzí, doporučeními a závěrečnou kapitolou. Teoretická část je zaměřena na celkový popis systémů zdravotní a sociální péče o osoby s kvadruplegií v ČR a VB, přičemž se autorka snaží detailněji zaměřit na realizaci služby osobní asistence/domácí péče v těchto státech. V teoretické části jsou postupně logicky volena témata definice kvadruplegie, specifik péče o osoby s kvadruplegií nebo kompenzačních a zdravotních pomůcek, která jsou velmi dobře zpracována. Pouze kapitola 1.5, pojednávající o kompenzačních pomůckách, by mohla být doplněna o rámcové představení asistivních technologií. Tato část práce je následována snahou o detailní rozbor zdravotní a sociální péče v ČR a VB, které jsou těžištěm teoretické části práce (kap. 2-3). S ohledem na fatické a nezbytné srovnání těchto dvou systémů bych očekával jasnější strukturu obou těchto kapitol, která by umožňovala jednoznačný pohled na formy péče v ČR a VB – to považuji za velmi důležité.
	V kap. 2 je poměrně chaoticky pojednáno o systému sociálních služeb v ČR, kdy jsou slučovány služby sociálního poradenství, sociální péče a sociální prevence a, to bohužel s velmi konkrétními nesrovnalostmi (např. mezi služby sociální péče jsou zařazeny služby sociální prevence, jako sociální rehabilitace nebo terénní programy, či je mezi vhodnou sociální službu pro osoby s kvadruplegií označována průvodcovská a předčitatelská služba, jenž je určena de

	<p>facto pouze pro osoby se smyslovým postižením). Podkapitoly jsou dále nepřehledně členěny (kap. 2.2.1), kdy jsou uváděny jisté organizace poskytující službu osobní asistence a organizace poskytující různé sociální služby se zaměřením na cílovou skupinu osob s míšním poškozením. Záměr autorky má jistou logiku, avšak z pohledu struktury práce/kapitoly by bylo vhodné držet se zákonného vymezení sociálních služeb (podobně jako je cíleno na službu osobní asistence, se zaměřit na sociální rehabilitaci či odborné sociální poradenství). Při pojednání o službách osobní asistence bych ocenil více informací a např. práci s registrem sociálních služeb v ČR - proč jsou voleni jako příklad čtyři uvedení poskytovatelé této služby z více jak 100 dalším poskytovatelů. V kap. 2 by bylo zároveň zcela vhodné přiblížit postavení pečovatelské služby, jenž je nejpočetnější službou terénní sociální péče v ČR a dále jistá systém domácí ošetrovatelské péče, která je pro zdravotní důsledky kvadruplegie a kvalitu života v domácím prostředí velmi podstatná (obdobně jako je jí věnována pozornost v kap. 3). Kap. 2.3 poté považuji za nedostatečně zpracovanou, nedovídáme se žádné informace o struktuře invalidního důchodu a jeho průměrné výši nebo o vybraných dávkách státní sociální podpory, které mohou být a bývají i osobami s kvadruplegií čerpané (např. příspěvek na bydlení). Informace o příspěvku na zvláštní pomůcku by tato kapitola měla tak obsahovat, přičemž jsou alespoň rámcově uvedené v jiné části práce, v kap. 1.6. Samotná kap. 3 obsahuje oproti kap. 2 pouze zcela rámcové informace o spinálním programu ve VB – jde spíše jen o základní výčet, byť se jedná o zcela základní pilíř akutní/adaptační péče o osoby s kvadruplegií. V této kapitole je zařazena část zabývající se zajišťováním kvality péče (3.4), která naopak zcela chybí v kap. 2, kde by se jistě dalo pojednat např. ve vztahu k sociálním službám o zákonem nastavených Standardech kvality sociálních služeb, které navíc vycházejí z prostředí VB.</p> <p>Praktická část diplomové práce je volena jako kvalitativní výzkum formou polo-strukturovaných rozhovorů se šesti respondenty. Výzkum je zaměřen na získání poznatků o přednostech a nedostacích péče, která jsou respondentům poskytována v rámci země, kde žijí. Právě především tyto poznatky mají autorce sloužit jako podklad k návrhu změn ke zlepšení péče o osoby s kvadruplegií v ČR.</p>				
4. Hodnocení práce se zdroji, včetně zahraničních, míra vyjasnění pojmů, teoretické zpracování	<table border="1"> <tr> <td>a) výborně</td> </tr> <tr> <td>b) velmi dobře</td> </tr> <tr> <td>c) dobře</td> </tr> <tr> <td>d) nevyhovující</td> </tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	Závěrečný seznam použité literatury čítá celkem 85 zdrojů, z toho 25 jednotlivých titulů a 8 zákonných norem ČR. Ostatní položky jsou zpravidla elektronické zdroje či periodika. Autorka pracovala i se zahraničními zdroji v anglickém jazyce, celkem s 19. Uvedené prameny považuji za logicky a dobře volené a obsahující sledovanou problematiku v dostatečné šíři. Autorka v diplomové práci odkazuje a cituje formálně správně, uspořádání seznamu literatury – uvedení zdrojů – je také v pořádku. Autorka věnovala potřebnou pozornost vyjasnění pojmů – na str. 9 je uveden seznam použitých zkratk. Negativně hodnotím nejasnost použití, resp. překrývání pojmů domácí péče/osobní asistence/pečovatelská služba. V některých částech práce mi nebylo patrné, zda autorka hovoří o systémovém celku či o konkrétním druhu služby.				
5. Hodnocení metodologického uchopení a jeho zdůvodnění, etické aspekty výzkumu	<table border="1"> <tr> <td>a) výborně</td> </tr> <tr> <td>b) velmi dobře</td> </tr> <tr> <td>c) dobře</td> </tr> <tr> <td>d) nevyhovující</td> </tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	<p>Autorka do třetí části zahrnuje praktickou/empirickou část diplomové práce. Pro její realizaci zvolila kvalitativní výzkum formou kódování polo-strukturovaných rozhovorů s osobami s kvadruplegií, konkrétně se šesti respondenty (2 ženy, 4 muži) – shodně po třech z ČR a VB. Respondenti byli s ohledem na zaměření výzkumu vybráni na základě předem zvolených kritérií. S obsahu práce lze soudit kvalitní přípravu výzkumu, včetně technické přípravy a zpracování. Autorka zvolila tři výzkumné otázky, ke kterým bylo poté vztaženo 19 samostatných otázek, které jsou uvedeny v příloze č. 2. Metoda výzkumu je dobře volená s ohledem na limity a možnosti respondentů. Metoda výzkumu je ve všech svých částech dostatečně zdůvodněná včetně popisu procesu získávání a zpracování dat.</p> <p>Výzkumný vzorek čítal bohužel jen šest respondentů, což i sama autorka považuje za minimum. Realizace výzkumu však byla tak jako mnohé v roce 2020 ovlivněna pandemií onemocnění COVID-19, v tomto případě konkrétně i uzavřením státních hranic mezi ČR a VB. Autorka mimo jiné prokázala schopnost reagovat na ztížené podmínky v podobě pokusu o realizaci distančních rozhovorů v online formě, byť je kriticky pro jejich sníženou kvalitu z výzkumu</p>				

	<p>vyřadila. Výzkumný vzorek 6 respondentů při kvalitativním výzkumu však lze hodnotit jako dostačující pro ilustraci schopnosti realizovat výzkum a užít vhodnou metodologii.</p> <p>Etické aspekty výzkumu byli dodrženy. Všichni účastníci byli seznámeni se zaměřením diplomové práce a s jejich zapojením, který bylo dobrovolné na základě informovaného souhlasu, který je uveden v příloze č. 4 v českém jazyce a v příloze č. 5 v anglickém jazyce. S výzkumem nebyli spojeny žádná rizika – výzkum probíhal pouze se zletilými jedinci nepatřícími do skupin zranitelných jedinců, zejména dětí, těhotných žen, lidí s duševním onemocněním nebo jedinců z málo rozvinutých komunit. Získaná data byla zpracována bezpečně.</p>				
6. Hodnocení zpracování a interpretace výsledků výzkumu	<table border="1"> <tr> <td>a) výborně</td> </tr> <tr> <td>b) velmi dobře</td> </tr> <tr> <td>c) dobře</td> </tr> <tr> <td>d) nevyhovující</td> </tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	<p>Zpracování dat získaných z jednotlivých rozhovorů s respondenty bylo realizováno formou přepisu – konkrétně doslovné transkripce, která dále sloužila k vizualizaci dat a následnému kódování. Při zpracování byli stanoveny čtyři kategorie čítající 21 kódů věcně se vztahujících k výzkumné otázce. Otevřené kódování postupně stanovilo 8 kategorií, které byly zdařile interpretovány. Diplomová práce neobsahuje kompletní záznamy jednotlivých přepisů – rozhovorů, avšak v kap. 5.8, kde jsou získaná data právě interpretována, se nachází četné úryvky rozhovorů. Jednotlivé kategorie autorka postupně komentuje, či dle potřeby vhodně upřesňuje.</p> <p>Kladně hodnotím, že autorka pracovala jen s více významnými daty, tedy že získaná data dokázala vhodně třídit. Již v interpretaci dat má autorka snahu o doporučení vhodných řešení nastíněných z výzkumu, čímž projevuje orientaci v poměrně široké problematice. Autorka zpracovává vlastní úvahy, v kterých prokazuje propojení teorie spolu s praktickými zkušenostmi.</p>				
7. Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce	<table border="1"> <tr> <td>a) výborně</td> </tr> <tr> <td>b) velmi dobře</td> </tr> <tr> <td>c) dobře</td> </tr> <tr> <td>d) nevyhovující</td> </tr> </table>	a) výborně	b) velmi dobře	c) dobře	d) nevyhovující
a) výborně					
b) velmi dobře					
c) dobře					
d) nevyhovující					
Odůvodnění:	<p>Přestože bylo řešení výzkumné otázky ovlivněno pandemií onemocnění COVID-19, tak se autorce podařilo i s menším výzkumným vzorkem dosáhnout cíle práce a rámcově zachytit pozitiva a negativa spojené s péčí o osoby s kvadruplegií ve dvou odlišných státech, včetně předložení konkrétních doporučení pro zlepšení či rozšíření péče o osoby s kvadruplegií v ČR. Teoretická a empirická část se prolínají a jednotlivé části práce mají vzájemnou vztáznost. Pro naplnění cílů autorka v kap. 5.8 především na dobré úrovni interpretuje data získané z rozhovorů, přičemž jsou získaná data následně kriticky zhodnocena včetně věcné diskuze výzkumných otázek a zařazení výsledků i do teoretického kontextu z první části práce.</p> <p>V závěru práce autorka navrhuje celkem 5 oblastí – doporučení pro zlepšení či rozšíření péče o osoby s kvadruplegií v ČR, které lze považovat za opodstatněné. Sama autorka však uvádí, že se jedná pouze o orientační směr či inspiraci (byť s ohledem na zmiňovaný vliv pandemie onemocnění COVID-19 na realizaci práce). Zde bych se však konstruktivně kriticky odkázal na své hodnocení diplomové práce v bodě 2 a 3, s tím, že bych s ohledem na rozsah práce a poměrnou složitost problematiky péče o osoby s těžším poškozením míchy, považoval za příhodnější užší vymezení cíle práce zaměřené například jen na oblast sociální nebo oblast zdravotní péče (či obdobně neorientoval řešení práce jak na podmínky péče, tak i na její možný rozsah). Obojí by mohlo přinést konkrétnější doporučení pro změny a větší přínos pro praxi – právě i s ohledem na kvalitní přístup autorky a její projev upřímného zájmu o osoby se zdravotním postižením.</p> <p>Jak diskuze získaných dat, tak stanovená doporučení jsou dle poznatků oponenta korelující se současným stavem v ČR, jak s ohledem na praxi sociálních a zdravotních služeb, aktuálního znění související legislativy, tak i ve vztahu k problematice života osob s poškozením míchy. Jsem ve shodě, že zcela zásadní oblastí pro možnost nezávislého a co nejvíce samostatného života osob s těžkým tělesným postižením je individualizace úhrad za potřebnou přímou obslužnou péči a plná úhrada nezbytných kompenzačních či zdravotních pomůcek. Musím zároveň zmínit, že mě překvapila absence některých témat, typicky např. závažné problematiky spojené s vznikem a hojením dekubitů, jež je bohužel s poškozením míchy úzce spojena.</p>				

8. Hodnocení formální stránky práce		a) výborně
		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	<p>Diplomová práce obsahuje 87 stran textu včetně seznamu literatury, obrázků a příloh. Na další čtrnácti stránkách pak celkem 5 příloh. Stanovený rozsah práce a úprava textu byli dodrženy. Práce je rozdělena do čtyř kapitol. Z formálního hlediska práce nevykazuje žádné zjevné nedostatky – je zpracována dle závazných pokynů FHS UK a vyhovuje tak požadavkům školy.</p> <p>Mimo hodnocení práce bych pouze kriticky poukázal na užívání jazyka s ohledem na jeho etické/lingvistické vyznění. Jak v názvu práce, tak v jejím obsahu jsou osoby s těžkým poškozením míchy nazývány zpravidla jako kvadruplegici, tedy termínem, který vychází z označení jejich zdravotní diagnózy. Bylo by vhodné používat např. termín člověk s kvadruplegií, osoba s kvadruplegií, případně osoby s těžším poškozením míchy.</p>	
9. Hodnocení přínosu práce pro praxi		a) výborně
		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	<p>Závěrečná doporučení shrnují některé z oblastí komplexní péče o osoby s kvadruplegií. Jak bylo uvedeno v číste hodnocení č. 7, tak sama autorka uvádí, že se jedná pouze o orientační směr či inspiraci, které by si pro samotnou praxi zasloužili konkrétnější a detailnější návrhy – z tohoto důvodu pokládám jednu z otázek k obhajobě především tímto směrem. Jako člen vedení Centra Paraple, tedy jedné z přených organizací zabývajících se míšním poraněním v ČR, uvítám bližší diskuzi nad výsledky hodnocené diplomové práce.</p>	
10. Otázky k obhajobě	<p>1. Rozveďte a konkretizujte závěrečné doporučení pro praxi č. 2 (<i>poradenství a cesta k němu</i>). Např. jaké předpokládáte překážky, které jsou příčinou neinformovanosti o dostupných službách u osob s těžkým míšním poškozením či u jejich blízkých v ČR. Jak a kde byste cílové osoby oslovovala. Zároveň kdo by se měl na šíření informací o dostupnosti služeb podílet a proč (nabízí se např. užití case managementu na úrovni obcí s rozšířenou působností aj.).</p> <p>2. Je v ČR vhodná a nezbytná specializace služeb terénní sociální péče (osobní asistence, pečovatelské služby, domácí ošetrovatelské péče) na osoby s poškozením míchy. Pokud ano, zkuste navrhnout i s ohledem na své zkušenosti získané ve VB možnou formu a rozsah a zajištění této specializace. Zároveň zhodnoťte/porovnejte, zda by měli mít pracovníci přímé sociální péče vybrané kompetence z oblasti ošetrovatelství (v souvislosti např. s podáváním léků, vyprazdňováním u osob s míšním poškozením)?</p>	
11. Celkové zhodnocení práce		a) výborně
		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	<p>Z formálního hlediska práce nevykazuje žádné zjevné nedostatky – je zpracována dle závazných pokynů FHS UK a vyhovuje tak požadavkům školy. Za největší nedostatek práce považuji strukturu a zpracování kapitol 2 a 3, přičemž by pro závěr práce mohl být přínosnější užší vymezení cíle práce, např. na oblast osobní asistence/domácí péče definované v teoretické části. V diplomové práci však studentka především prokázala, že je schopna celkově splnit základní nároky, které se kladou na samostatné autorské zvládnutí vymezeného problému v daném oboru. Také s ohledem na snahu o využití vlastních pracovních zkušeností a využití vlastních personálních zdrojů ze zahraničního státu doporučuji práci k obhajobě s navrženou klasifikací výborně.</p>	

.....
Mgr. Tomáš Drábek